

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA MIGRACIJA		
Ciklus: MA	Godina: IV (I)	Semestar: VIII (II)	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 3+2 Opterećenje 150 sati: Predavanja: 45 sati Vježbe: 30 sati Samostalni radi: 50 sati Grupni rad: 15 sati Terenski rad: 10 sati		
Odgovorni nastavnik	PROF. DR. SENADIN LAVIĆ		
Saradnik/ci	nema		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none">■ Tokom predavanja i vježbi upoznati studente Fakulteta političkih nauka u Sarajevu s osnovnim pojmovima iz oblasti sociologije migracija. Naznačiti povezanost sociologije migracija sa geografijom (ekonomskom geografijom), antropologijom, demografijom, historijskom demografijom, sociologijom (urbanom i ruralnom), političkim naukama, socijalnom politikom, historiografskim istraživanjima, ekonomijom i drugim znanstvenim disciplinama.		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	<ol style="list-style-type: none">1. Definiranje pojmova sociologije migracija2. Sociologija migracija3. Tradicionalni pristup pitanju migracija4. Savremeni pristupi problemu migracija5. Internacionalne migracije6. Studije o prognanima i izbjeglama7. Kriza multikulturalizma8. Tradicionalne migracije u Bosni i Hercegovini9. Pregled etnoloških istraživanja migracija i porijekla stanovništva Bosne i Hercegovine10. Demografski inženjering i migracije11. Iseljavanje bošnjaka u tursku, zapadnu Evropu i prekomorske zemlje12. Integracija i asimilacija13. Demografske posljedice rata u Bosni i Hercegovini 1992-1995.14. Savremene migracije u Bosni i Hercegovini15. Zaključak: migracije i interdisciplinarna istraživanja		

Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> ■ Studenti nakon sticanja osnovnih znanja iz ovog modula mogu razumijevati procese, sadržaje, stanja i razloge migracija u svijetu (geografski i temporalno) i u Bosni i Hercegovini. ■ Ishodi učenja rezultiraju u razvijanju samostalnog, odgovornog i kritičkog mišljenja kod studenta o pitanjima migracija kao bitno znanstvenog, interdisciplinarnog područja mišljenja i istraživanja.
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ■ Interaktivna predavanja 50% ■ Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 30% ■ Seminari 10% ■ Terenska nastava 10%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene	<ul style="list-style-type: none"> ■ Prisustvo u nastavi (5 bodova - 5%) ■ Rad u grupama na času i aktivnost (15 bodova - 15%) ■ Midterm (test) (30 bodova - 30%) ■ Završni usmeni ispit (razgovor) ili pismeni ispit (50 bodova - 50%)
Literatura:	<ul style="list-style-type: none"> ■ Obavezna: <ul style="list-style-type: none"> ■ Mesić, Milan, Međunarodne migracije. Tokovi i teorije, Societas, Zavod za sociologiju, Zagreb, 2002. ■ Šehić, Nusret (ed.), Migracije i Bosna i Hercegovina, Institut za istoriju, Institut za proučavanje nacionalnih odnosa, Sarajevo, 1990. ■ Bošnjović, Ilijas, Demografska crna jama. Nova zamka industrijskog društva, Veselin Masleša, Sarajevo, 1990. ■ McCarthy, Justin, Death and Exile. The Ethnic Cleansing of Ottoman Muslims 1821–1922, The Darwin Press Inc., Princeton, New Jersey, 1995. ■ Karčić, Fikret (priredio), Muslimani Balkana: „Istočno pitanje“ u XX vijeku, Behram-begova medresa, Tuzla, 2001. ■ Dopunska: <ul style="list-style-type: none"> ■ Han, Petrus, Theorien zur internationalen Migration, Lucius & Lucius, Stuttgart, 2006. ■ Haug, Sonja, Klassische und neuere Theorien der Migration, Arbeitspapiere, Mannheimer Zentrum für Europäische sozialforschung, No. 30, Mannheim, 2000. ■ Oswald, Ingrid, Migrationssoziologie, UVK, Konstanz, 2007. Nuscheler, Franz, Internationale Migration: Flucht und Asyl, 2. Auflage, VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2004. ■ Mirdita, Zef, Vlasi. Starobalkanski narod (Od povijesne pojave do danas), Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2009.

- Vego, Marko, Naselja bosanske srednjovjekovne države, Svjetlost, Sarajevo, 1957.
- Cabanes, Pierre, Iliri od Bardileja do Gencija, Svitava, Zagreb, 2002.
- Dinić, Mihailo, Humsko-trebinjska vlastela, SANU, Posebna izdanja, Odjeljenje društvenih nauka, Naučno delo, Beograd, 1967.
- Bandžović, Safet, Iseljavanje Bošnjaka u Tursku, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, Sarajevo, 2006.
- Bandžović, Safet, Iseljavanje Muslimana iz Sandžaka, Biblioteka "Ključanin", Sarajevo 1991.
- Bandžović, Safet, Iseljavanje muslimanskog stanovništva iz Srbije i Crne Gore tokom XIX stoljeća, El-Kalem, Sarajevo 1998.
- Agić, Senad, Imigracija i asimilacija. Iskustvo Bosanskih muslimana u Čikagu, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005.
- Dervišević, Alaga, Bošnjaci u dijaspori. Historijat, problemi, analize i perspektive, Bosanska riječ, Sarajevo – Wuppertal, 2006.
- Todorova, Marija, Imaginarni Balkan, XX vek, Beograd, 1999.
- Bös, Mathias, Migration als Problem offener Gesellschaften. Globalisierung und sozialer Wandel in Westeuropa und in Nordamerika, Leske + Budrich, Opladen, 1997.
- Spohn, Willfried / Triandafyllidou, Anna, Europeanisation, National Identities and Migration. Changes in boundary constructions between Western and Eastern Europe, Routledge, London, New York, 2003.
- Spellman, W. M., Uncertain identity. International migration since 1945, Reaktion Books, London, 2008.
- Petrić, Mario, O migracijama stanovništva u Bosni i Hercegovini –
- Doseljavanje i unutrašnja kretanja, Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, nova serija, etnologija XVIII, Sarajevo 1963, 1-16.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE I VJEŽBI
SOCIOLOGIJA MIGRACIJA

Radna sedmica	Datum/sat/sala	Naziv tematske cjeline	Plan vježbi	Datum/sat/sala
1.	27.02.2024. 09:00 – 11:30	Uvodni čas – prezentacija syllabusa	Raspored obaveza	27.02.2024. 11:30 – 12:45
2.	05.03.2024. 09:00 – 11:30	Definiranje pojmova sociologije migracija	Opće određenje migracija	05.03.2024. 11:30 – 12:45
3.	12.03.2024. 09:00 – 11:30	Sociologija migracija i odnos prema drugim disciplinama.	Individualni rad	12.03.2024. 11:30 – 12:45
4.	19.03.2024. 09:00 – 11:30	Sociologija migracija i odnos prema drugim disciplinama.	Individualni rad	19.03.2024. 11:30 – 12:45
5.	26.03.2024. 09:00 – 11:30	Tradicionalni pristup pitanju migracija	Individualni rad	26.03.2024. 11:30 – 12:45
6.	02.04.2024. 09:00 – 11:30	<i>ONLINE NASTAVA</i> Savremeni pristupi problemu migracija	<i>ONLINE NASTAVA</i> Pokazna vježba	02.04.2024. 11:30 – 12:45
7.	09.04.2024. 09:00 – 11:30	MIDTERM		
8.	16.04.2024. 09:00 – 11:30	Internacionalne migracije	Pokazna vježba	16.04.2024. 11:30 – 12:45
9.	23.04.2024. 09:00 – 11:30	Studije o prognanima i izbjeglima	Demografske posljedice rata u Bosni i Hercegovini 1992-1995.	23.04.2024. 11:30 – 12:45
10.	30.04.2024. 09:00 – 11:30	Kriza multikulturalizma	Savremene migracije Bosni i Hercegovini	30.04.2024. 11:30 – 12:45
11.	07.05.2024. 09:00 – 11:30	Tradicionalne migracije u Bosni i Hercegovini	Savremene migracije Bosni i Hercegovini	07.05.2024. 11:30 – 12:45
12.	14.05.2024. 09:00 – 11:30	Pregled etnoloških istraživanja migracija i porijekla stanovništva Bosne i Hercegovine	Prezentacija radova	14.05.2024. 11:30 – 12:45
13.	21.05.2024. 09:00 – 11:30	Demografski inženjering i migracije	Odlazak mladih	21.05.2024. 11:30 – 12:45
14.	28.05.2024. 09:00 – 11:30	<i>ONLINE NASTAVA</i> Iseljavanje Bošnjaka u tursku, zapadnu Evropu i prekomorske zemlje	<i>ONLINE NASTAVA</i> Prezentacija radova	28.05.2024. 11:30 – 12:45
15.	04.06.2024. 09:00 – 11:30	<i>ONLINE NASTAVA</i> Integracija i asimilacija	<i>ONLINE NASTAVA</i> Individualni rad	04.06.2024. 11:30 – 12:45
ZAVRŠNI ISPITI				